

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الیاف نساجی و آزمایشگاه

رشته صنایع نساجی

زمینه صنعت

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۲۴۶°

موسوی کیانی، سید محمد

۶۷۷

الف ۸۴۲ م / الیاف نساجی و آزمایشگاه / مؤلفان : سید محمد موسوی کیانی، میر رضا طاهری اطاقسرا، کمال الدین

۱۳۹۱

قرنجیک. - تهران : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۱.

۹۰۱ ص. : مصور. - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۲۴۶°)

متون درسی رشته صنایع نساجی، زمینه صنعت.

برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا : کمیسیون برنامه‌ریزی و تأثیف کتاب‌های درسی رشته

صنایع نساجی دفتر برنامه‌ریزی و تأثیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش و پرورش.

۱. الیاف نساجی - آزمایشگاه‌ها. الف. طاهری اطاقسرا، میر رضا ب. قرنجیک، کمال الدین ج. ایران.

وزارت آموزش و پرورش. دفتر برنامه‌ریزی و تأثیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش د. عنوان.

ه. فروست.

همکاران محترم و دانشآموزان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران- صندوق پستی شماره ۱۵۴۸۷۴/ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir

پیام نگار (ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وبگاه (وب سایت)

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب : الیاف نساجی و آزمایشگاه - ۳۵۸/۲۵

مؤلفان : مهندس سید محمد موسوی کبانی، مهندس میر رضا طاهری اطاقسرا و مهندس کمال الدین قرنجیک

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۰۹۲۶۶، ۸۸۸۳۱۱۶۱ - ۰۹۲۶۶، ۸۸۳۰۹۲۶۶، دورنگار: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

صفحه آرا : معصومه چهره‌آرا ضیابری

طرح جلد : مریم کیوان

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارویخن)

تلفن: ۰۹۱۳۹-۱۳۹، ۰۹۱۶۰-۸۵۸۱۶۱، دورنگار: ۰۹۱۶۰-۸۵۸۱۶۱، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

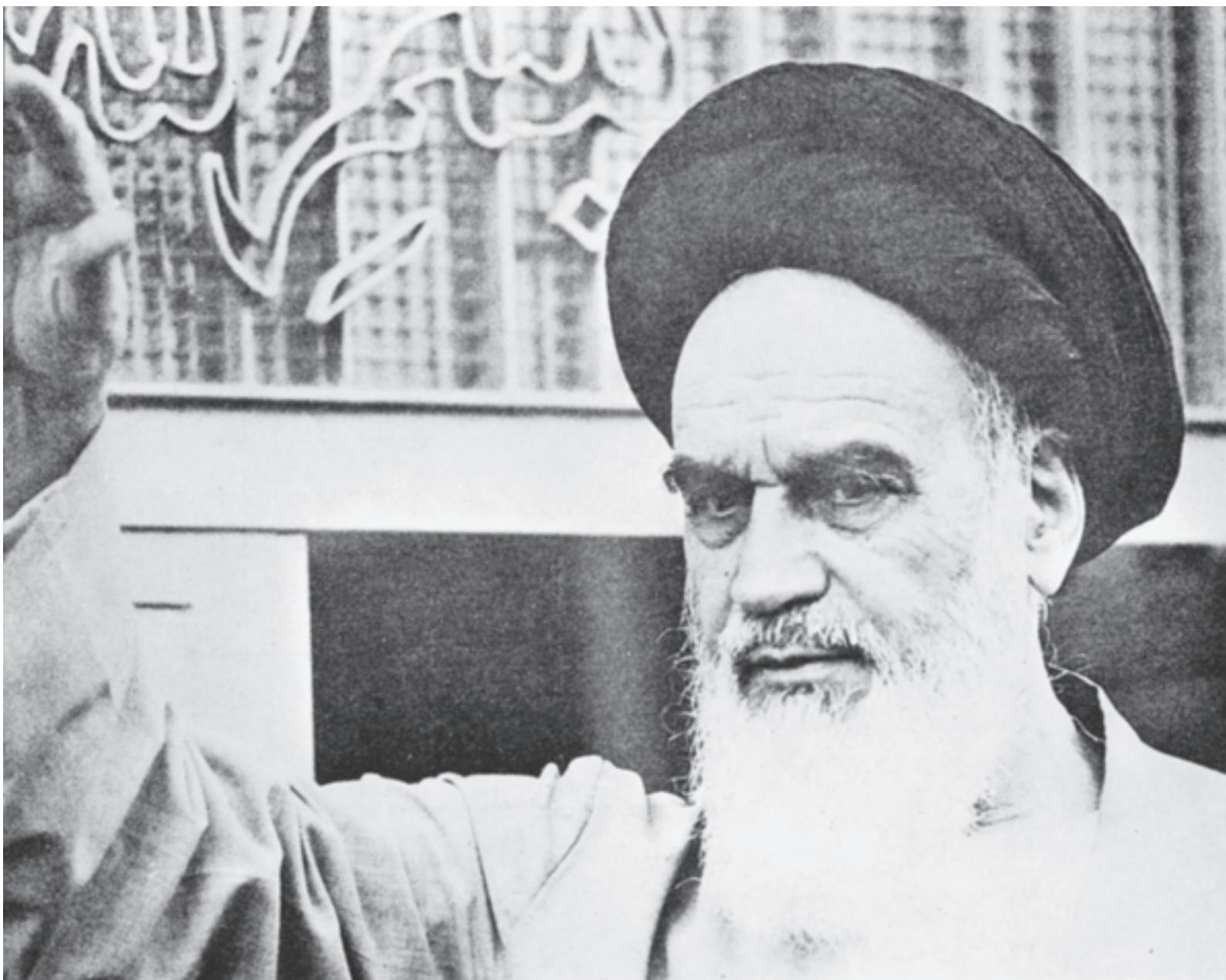
چاپخانه : فارسی

سال انتشار : ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۶۴-۰۵-۱۲۰۸-۷

ISBN ۹۶۴-۰۵-۱۲۰۸-۷

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات
کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل
نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

فهرست

۱	مقدمه
۲	هدف کلی درس
	بخش اول – الیاف نساجی
۴	فصل اول : طبقه‌بندی الیاف نساجی
۴	هدف کلی
۴	۱-۱- الیاف طبیعی
۴	۱-۱-۱- الیاف گیاهی
۵	۱-۱-۲- الیاف حیوانی
۵	۱-۱-۳- الیاف معدنی
۵	۱-۲- الیاف شیمیایی
۵	۱-۲-۱- الیاف بازیافتی
۵	۱-۲-۲- الیاف مصنوعی
۵	۱-۳- ساختمان و خصوصیات الیاف
۵	۱-۳-۱- ساختمان مولکولی یا داخلی الیاف
۶	۱-۳-۲- نحوه‌ی قرارگرفتن مولکول‌ها در یک لیف
۷	۱-۳-۳- آرایش یانفگی مولکول‌ها
۷	۱-۳-۴- ساختمان و شکل ظاهری الیاف

٨	٥-٣-١- مقاومت کششی الیاف
٨	٦-٣-١- اثر کشش بر الیاف
٨	٧-٣-١- خاصیت ارجاعی یا الاستیسیته
٩	٨-٣-١- بازگشت از حالت الاستیک
٩	٩-٣-١- طول الیاف
٩	١٠-٣-١- ظرافت الیاف
٩	١١-٣-١- جذب رطوبت الیاف
٩	١٢-٣-١- تورم الیاف
١٠	١٣-٣-١- افزایش طول تا حد پارگی الیاف نساجی
١٠	١٤-٣-١- تأثیر حرارت بر الیاف نساجی
١١	خودآزمایی
١٢	فصل دوم : الیاف گیاهی (سلولزی)
١٢	هدف کلی
١٣	١-٢- الیاف پنبه
١٩	١-١- درجه بندی الیاف پنبه
١٩	٢-١- موارد استفاده‌ی الیاف پنبه
٢٠	٢-٢- الیاف کتان
٢٢	٢-٢- موارد استفاده‌ی الیاف کتان
٢٢	٣-٢- الیاف چتابی
٢٣	٤-٢- الیاف رامی
٢٤	٥-٢- الیاف کنف
٢٤	٦-٢- الیاف سیسال
٢٥	خودآزمایی
٢٧	فصل سوم : الیاف حیوانی (پروتئینی)
٢٧	هدف کلی
٢٧	١-٣- الیاف پشم
٣٢	١-١- طبقه بندی الیاف پشم از نظر استاندارد
٣٢	١-٢- موارد استفاده‌ی الیاف پشم
٣٣	١-٣- آشنایی با الیاف حیوانی دیگر
٣٤	٢-٣- الیاف ابریشم
٣٧	١-٣-٢- موارد استفاده‌ی ابریشم
٣٨	خودآزمایی

۳۹	فصل چهارم : الیاف معدنی
۳۹	هدف کلی
۳۹	۴-۱ - پنبه‌ی نسوز (آسبست)
۴۰	خودآزمایی
۴۱	فصل پنجم : پلیمریزاسیون و ریسنده‌ی الیاف شیمیایی
۴۱	هدف کلی
۴۱	۱-۵ - پلیمر و پلیمریزاسیون
۴۲	۱-۵-۱ - پلیمریزاسیون تراکمی
۴۳	۱-۵-۲ - پلیمریزاسیون اضافی
۴۳	۱-۵-۳ - خواص فیزیکی و شیمیایی پلیمرهای نساجی
۴۴	۲-۵ - ریسنده‌ی الیاف شیمیایی
۴۵	۲-۵-۱ - ریسنده‌ی مرطوب
۴۶	۲-۵-۲ - ریسنده‌ی خشک
۴۶	۲-۵-۳ - ریسنده‌ی مذاب
۴۷	خودآزمایی
۴۸	فصل ششم : الیاف بازیافته از مواد سلولزی
۴۸	هدف کلی
۴۹	۶-۱ - الیاف ویسکوژریون
۵۱	۶-۱-۱ - خواص فیزیکی الیاف ویسکوژ
۵۲	۶-۱-۲ - خواص شیمیایی الیاف ویسکوژ
۵۲	۶-۱-۳ - چین دادن به الیاف ویسکوژ
۵۳	۶-۱-۴ - ویسکوژ قوی شده
۵۳	۶-۱-۵ - تفاوت الیاف ویسکوژ و پنبه
۵۳	۶-۱-۶ - موارد استفاده‌ی الیاف ویسکوژ
۵۳	۶-۲ - الیاف پلی‌نوژیک
۵۴	۶-۲-۱ - خواص فیزیکی الیاف پلی‌نوژیک
۵۴	۶-۲-۲ - خواص شیمیایی الیاف پلی‌نوژیک
۵۴	۶-۲-۳ - موارد استفاده‌ی الیاف پلی‌نوژیک
۵۵	۶-۳ - الیاف کوپرآمونیم
۵۶	۶-۳-۱ - خواص فیزیکی الیاف کوپرآمونیم
۵۶	۶-۳-۲ - خواص شیمیایی الیاف کوپرآمونیم
۵۶	۶-۳-۳ - موارد استفاده‌ی الیاف کوپرآمونیم

۵۷	۴-۶- استات سلولز
۵۸	۱-۴-۶- خواص فیزیکی الیاف استات سلولز
۵۹	۲-۴-۶- خواص شیمیایی الیاف استات سلولز
۵۹	۳-۴-۶- موارد استفاده‌ی الیاف استات سلولز
۵۹	۵-۶- تری استات سلولز
۶۰	۱-۵-۶- خواص فیزیکی الیاف تری استات سلولز
۶۰	۲-۵-۶- خواص شیمیایی الیاف تری استات سلولز
۶۱	۳-۵-۶- موارد استفاده‌ی الیاف تری استات
۶۱	خودآزمایی
فصل هفتم : الیاف بازیافته‌ی پروتئینی	
۶۲	هدف کلی
۶۲	۱-۷- الیاف کازئینی
۶۳	۱-۷-۱- خواص فیزیکی الیاف کازئینی
۶۴	۲-۷-۱- خواص شیمیایی الیاف کازئینی
۶۴	۳-۷-۱- موارد استفاده‌ی الیاف کازئینی
۶۴	خودآزمایی
فصل هشتم : الیاف بازیافته از موادمعدنی	
۶۵	هدف کلی
۶۵	۱-۸- الیاف شیشه‌ای
۶۵	۱-۸-۱- خواص فیزیکی الیاف شیشه‌ای
۶۶	۱-۸-۱-۲- خواص شیمیایی الیاف شیشه‌ای
۶۶	۱-۸-۱-۳- موارد استفاده‌ی الیاف شیشه‌ای
۶۶	۲-۸- الیاف فلزی
۶۷	خودآزمایی
فصل نهم : پلی‌آمیدها	
۶۸	هدف کلی
۶۸	۱-۹- نایلون
۶۸	۱-۹-۱- خصوصیات فیزیکی الیاف نایلون
۷۰	۱-۹-۱-۲- خواص شیمیایی الیاف نایلون
۷۱	۱-۹-۱-۳- موارد استفاده‌ی نایلون
۷۱	۲-۹- نایلون ۶ (پرلون)

٧٢	٩-٢-١- خصوصیات الیاف نایلون ٦ (پرلون)	
٧٢	٩-٢-٢- موارد استفاده‌ی نایلون ٦ (پرلون)	
٧٢		خودآزمایی
٧٣		فصل دهم : پلی‌استر
٧٣		هدف کلی
٧٤	١- خواص فیزیکی الیاف پلی‌استر	
٧٥	٢- خواص شیمیایی الیاف پلی‌استر	
٧٥	٣- موارد استفاده‌ی الیاف پلی‌استر	
٧٦		خودآزمایی
٧٧		فصل یازدهم : الیاف اکریلیک
٧٧		هدف کلی
٧٨	۱۱-۱- الیاف ارلون	
٧٨	۱۱-۱-۱- خواص فیزیکی الیاف ارلون	
٧٩	۱۱-۱-۲- خواص شیمیایی الیاف ارلون	
٧٩	۱۱-۲- ارلون	
٧٩	۱۱-۳- اکریلیک پفکی	
٨٠	۱۱-۴- موارد استفاده‌ی الیاف اکریلیک	
٨٠		خودآزمایی

بخش دوم — آزمایش‌ها

٨٢	نکات اولیه انجام آزمایش
٨٢	توصیه‌های ایمنی و مقررات آزمایشگاه
٨٥	آزمایش ۱: شناسایی الیاف از طریق سوزاندن
٨٧	آزمایش ۲: شناسایی الیاف به روش میکروسکوپی
٨٩	آزمایش ۳: شناسایی عناصر موجود در الیاف
٩١	آزمایش ۴: شناسایی الیاف نساجی با استفاده از حلال‌های شیمیایی (قسمت اول)
٩٣	آزمایش ۵: شناسایی الیاف نساجی با استفاده از حلال‌های شیمیایی (قسمت دوم)

- ۹۴ آزمایش ۶: شناسایی الیاف نساجی از طریق معرفهای رنگی (توکارمین W)
- ۹۵ آزمایش ۷: شناسایی الیاف نساجی از طریق معرفهای رنگی (شیرلاستین A)
- ۹۷ آزمایش ۸: صابونی کردن الیاف دی استات و تری استات سلولز
- ۹۸ آزمایش ۹: تعیین درصد الیاف در پارچه‌ی مخلوط
- ۹۹ آزمایش ۱۰: تعیین درصد الیاف در پارچه‌ی مخلوط
- ۱۰۰ آزمایش ۱۱: بررسی اثر آب بر خواص الیاف نساجی
- ۱۰۱ آزمایش ۱۲: تعیین وزن مخصوص الیاف (قسمت اول)
- ۱۰۳ آزمایش ۱۳: تعیین وزن مخصوص الیاف (قسمت دوم)
- ۱۰۴ آزمایش ۱۴: تعیین نقطه‌ی ذوب الیاف
- آزمایش ۱۵: شناسایی کیفی و کمی پارچه‌هایی که جنس تارو پود آن‌ها متفاوت است
ولی تارو پود هر یک به تنها یک نوع لیف تهیه شده‌اند
- ۱۰۷ آزمایش ۱۶: شناسایی پارچه‌ی تهیه شده از یک نوع لیف نامشخص
- ۱۰۹ منابع و مأخذ